

Nina Lindberg
Stadsmiljö
08-508 260 28
nina.lindberg@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2010-01-19

Upprustning av Spånga Centrum – reviderat genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden fattar ett reviderat genomförandebeslut för upprustning av Spånga Centrum.
2. Trafik- och renhållningsnämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Sedan Trafik- och renhållningsnämndens återremiss av ärendet har kontoret arbetat med att ta fram ett förslag till upprustning som ska möta de mål nämnden satte upp i sin återremiss:

- Projektet ska rymmas inom kontorets investeringsbudget
- Hela upprustningen skall ske i ett svep och inte delas upp i etapper
- Upprustningen ska ske, så långt detta är möjligt, så att det blir ett väl fungerande, tillgängligt, tryggt och vackert centrum
- Ytbeläggningen ska vara av den typen att det ges möjlighet att nå butiker och inrättningar med varutransporter

Kontorets nya förslag möter dessa mål men är samtidigt en mycket enkelt och avskalad upprustning.

Bakgrund

Trafikkontoret arbetar sedan 2006 med en upprustning av Spånga centrum. I mars 2008 togs ett genomförandebeslut i trafik- och renhållningsnämnden att Spånga centrum skulle upprustas i enlighet med det av kontoret framtagna programmet till en kostnad av 22,2 mnkr varav 18,2 mnkr bedömdes inrymmas inom kontorets investeringsmedel för park, torg och centrumåtgärder, samt 4 mnkr från tillgänglighetsprojektet.

Redan när arbetet med programmet påbörjades var det känt att markförhållandena i området var dåliga. Husen kring centrum pålades till fast berg då de byggdes medan marken omkring husen inte förstärktes. I programskedet var tanken att behålla nuvarande förhållanden, det vill säga att de nya åtgärderna skulle utformas så att de inte skulle förvärra sättningarna. Sommaren 2008 utfördes en geoteknisk undersökning som har varit ett underlag för projekteringen. Under projekterings gång har det allt tydligare framgått att det är nödvändigt att vidta åtgärder mot de pågående sättningarna då de uppgår till så mycket som mellan 1 och 3 cm per år.

De åtgärder som krävs för att åstadkomma stabila markförhållanden är kostsamma. Eftersom förstärkningsåtgärderna inte var med i den ursprungliga kalkylen så fanns inte utrymme i projektbudgeten för dem. Trafikkontoret föreslog då, 2009-08-18 TRN att upprustningen skulle delas i tre etapper varav den första etappen skulle kunna finansieras inom projektbudgeten. De två följande etapperna skulle utföras senare då de kan inrymmas i Trafikkontorets investeringsbudget.

TRN återremitterade ärendet till Trafikkontoret och begärde att kontoret omarbetade förslaget till upprustning så att: hela projektet kunde utföras i ett svep och inte delas upp i etapper, upprustningen ska ske, så långt detta är möjligt, så att det blir ett väl fungerande, tillgängligt, tryggt och vackert centrum, hela projektet ska rymmas inom kontorets investeringsbudget, markförhållandena ska vara sådana att varutransporter kan trafikera torget.

Analys och konsekvenser

Trafikkontoret har efter nämndens beslut arbetat med att ta fram ett förslag som möter nämndens mål:

Förstärkningsåtgärder

Det är inte möjligt att åstadkomma goda markförhållanden utan omfattande stabiliserande åtgärder. Geoteknisk expertis har rekommenderat urskiftning av

massor och fyllnad med lätta massor. Det innebär att hela torgytan samt gångstråket upp mot Stjärnfallsvägen schaktas ur till 1,5 meters djup, fylls med leca eller cellplast till minst en meter samt därpå vanlig överbyggnad och beläggning. Genom att öka lättfyllningens tjocklek är det möjligt att höja marknivån över dagens. På så sätt minskar behovet av stora och kostsamma ramper för att klara god tillgänglighet. De ramper som ändå måste byggas kan göras med en betydligt enklare och billigare metod än i det tidigare förslaget då de inte behöver pålas till fast berg.

Förstärkningsåtgärderna, i sig mycket kostsamma, leder alltså till besparingar i andra avseenden samtidigt som tillgängligheten förbättras jämfört med programförslagets lösning.

Gestaltningen

För att så långt som möjligt hålla ner kostnaderna har Trafikkontoret valt att i stor utsträckning behålla befintlig situation. Tillförda material är av enkelt slag, t ex betongplattor istället för natursten. Det finns inte heller något "extra" i form av t ex ny offentlig konst eller ett vattenspel.

Entréplatsen vid "snurran" (gångbron från pendeltågstationen) bedöms inte behöva markförstärkande åtgärder och behåller därför sin beläggning och sina träd. Nya cykelställ placeras ut samt någon enstaka bänk. Runt träden som står i plattytan görs små perennplanteringar för att ge lite bättre förutsättningar för träden samt enkel blomsterprakt till torget.

Torgytan i övrigt skall markförstärkas, det innebär att träden tas bort. De två Kaukasiska vingnötterna (*Pterocarya fraxinifolia*) som står i kanten av torget skall förhoppningsvis kunna klaras kvar. Två nya träd i mindre planteringsytor med perenner föreslås vid konstverket mitt på torget. Torget beläggs med munksten, en betongsten i format 105*210mm. I den södra delen av torget byggs en ramp för att klara tillgängligheten till de butiker vars entré ligger högst över befintlig marknivå. Rampen byggs av enkla betongelement och beläggs med plattor lika torget.

Spånga Centrum med de olika delarna markerade

Den lilla s.k. fickparken mellan torget och gångstråket får endast små förändringar i sin utformning; befintliga vegetationsbäddar restaureras, nya växter planteras, den upptrampade stigen beläggs med asfalt och nya bänkar placeras men i stort behåller parken sin nuvarande utformning.

Gångstråket ligger kvar i stort sett i nuvarande läge, nya planteringar med låga buskar, gräs och mindre träd flankerar gångvägen.

I **Värsta Allé** föreslås endast tillgänglighetsåtgärder vid busshållplatserna inrymmas inom projektet. Eftersom inga underhållsarbeten skall ske i innerstaden under 2010 enligt KF:s budget föreslås växtbäddsrenoveringar av alléträden inrymmas i gatuträdsprojektet och ny beläggning på gatan inrymmas inom budgeten för reinvesteringar där omprioriteringar från innerstaden till ytterstaden har skett.

Ekonomi

Ursprungligen budgeterades 22,2 mnkr till upprustningen. Efter projektering (till granskningshandling) och beskedet om behovet av förstärkningsåtgärder beräknades ett tillskott om 18 mnkr behövas.

I det nyframtagna förslaget beräknas den totala kostnadsökningen bli 8 mnkr. Projektbudgeten behöver utökas med 3,5 mnkr. Kostnadsökningen inryms inom kontorets investeringsbudget genom omprioriteringar. Detta förutsatt att kostnaderna för växtbäddsrenoveringen för träden i Värsta Allé kan bekostas inom gatuträdsprojektet och att ny beläggning på Värsta Allé kan finansieras genom reinvesteringar.

Tidplan

Arbetet med växtbäddsrenoveringen för alléträden i Värsta Allé kan ske under våren 2010. Därefter kan tillgänglighetsanpassningen av busshållplatserna och asfalteringen av gatan utföras.

Detaljprojektering av den nya utformningen av upprustningen kan starta i februari 2010 och beräknas vara klar under sommaren 2010. Upphandling av entreprenör beräknas ske under september och oktober därefter kan entreprenaden starta.

Trafikkontorets förslag

Kontoret har arbetat fram ett nytt förslag till upprustningen där åtgärderna har optimerats utifrån given budgetförutsättning. Det nya förslaget till upprustning är väldigt enkelt, det rymmer bara det nödvändigaste: förstärkningsåtgärder, ny beläggning, nya bänkar, nya buskar, ett fåtal nya träd. Kontoret bedömer att centrum efter upprustningen ändå kan bli en trevlig och prydlig plats och uppfyller nämndens ställda mål.

Trafikkontoret föreslår Trafik- och renhållningsnämnden att godkänna det nya förslaget till upprustning av Spånga Centrum och finansieringen av kostnadsökningarna. Trafikkontoret föreslår Trafik- och renhållningsnämnden att fatta ett nytt genomförandebeslut för upprustningen av Spånga Centrum.

Slut